

Posudek vedoucího

diplomové práce studenta Štěpána Petrovického na téma „Materiální ohnisko ústavnosti“

Předložená diplomová práce se v souladu se zadáním práce zabývá zajímavou problematikou materiálního ohniska ústavnosti a to z různých úhlů pohledu. Autorovi se podařilo téma zpracovat na vysoké úrovni, zohlednil různé přístupy k tématu, vyvodil logické závěry a zpracoval tak komplexní analýzu zvoleného tématu se zjevným odborným přínosem.

Po **formální** stránce práce naplňuje všechny předepsané požadavky, když zaujímá 63 stran vlastního textu, cizojazyčné resumé a Seznam použitých zdrojů.

Nesporným kladem práce je velmi široká odborná základna různých zdrojů, ze kterých autor v práci vycházel, což se následně projevilo i na úrovni zpracování textu. Autor vychází jak z literatury knižní – české i zahraniční, odborných článků, tak i ze soudních judikátů a internetových zdrojů. Na všechny prameny je v průběhu práce řádně a precizně odkazováno, jsou striktně odlišovány přímé a nepřímé citace.

Po **obsahové a koncepční** stránce je práce rozdělena kromě Úvodu a Závěru do tří obsahových kapitol různého rozsahu, které jsou dále strukturovány na menší podkapitoly. Z hlediska koncepčního by bylo možné uvažovat o jiném zařazení kap. 2.2, která nabízí různé pohledy na otázku odstranitelnosti imperativu nezměnitelnosti, neboť ta by se obsahově hodila do kapitoly první (filozofická východiska) ale možná i do kapitoly třetí (rigidita Ústavy).

První kapitola představuje právně – filozoficko – historická východiska tématu práce. Tato kapitola také nabízí pohled do jiných ústavních systémů, když je zde obsažena stručná komparace zakotvení materiálního ohniska ústavnosti ve vybraných státech Evropské unie. A zde se nabízí otázka, zda se autor domnívá, že by se český ústavodárce mohl či měl inspirovat v ústavněprávní úpravě některého ze zmiňovaných států?

Druhá kapitola nazvaná Analýza ústavní podoby materiálního ohniska v ČR představuje stěžejní a nejrozsáhlejší část práce (s. 22-53) a je dále systematicky a logicky rozčleněna do menších podkapitol. Autor se zde nejprve snaží o vymezení obsahu podstatných náležitostí demokratického právního státu. Jako první obsahovou koncepci uvádí nezrušitelná základní lidská práva a svobody, dále souhrn principů tvořících (materiální) právní stát a dále základní principy demokracie. Podrobně zde analyzuje i související judikaturu Ústavního soudu, ve které se Ústavní soud v nějaké souvislosti zabýval vymezením obsahu materiálního ohniska ústavnosti. Podstatná část práce je pak věnována rozboru nálezu Ústavního soudu ve věci „Melčák“, které se prolíná celou prací a kulminuje v kapitole 2.3 s důsledky ve 3. kapitole diplomové práce.

Pokud jedním z důvodů zrušení „ústavního“ zákona o zkrácení volebního období bylo to, že se zpětnými účinky byly změněny předpoklady, podle kterých voliči rozhodovali ve volbách, čímž byl nejen porušen princip zákazu retroaktivity zákona, ale současně došlo k narušení

principu oprávněné důvěry občanů v právo a právo svobodně volit, pak se naskýtá otázka, zda následně (tj. po zrušení tohoto zákona ÚS) přijatá novela Ústavy, jež zvedla odst. 2 do čl. 35 a stanoví možnost kdykoliv zkrátit Poslanecké sněmovně volební období, není také rozporu s ústavním pořádkem (resp. s materiální ohniskem)? Nenarušuje také periodicitu voleb, coby základního kamene demokratického právního státu? Je snad to, co bylo v ad hoc rovině shledáno za „protijaderné“, v obecné rovině v pořádku?

Třetí kapitola se pak zabývá ochranou rigidity Ústavy, autor zde nabízí odborný diskurz nad otázkou, za to má být právě Ústavní soud, kdo by byl garantem ochrany materiálního ohniska ústavnosti a zachování její rigidity a to až do té míry, že výjimečně může překročit zásadu rámec ústavně vymezených pravomocí.

Autor v průběhu práce uvádí stanoviska a závěry, které jsou argumentačně podložené a jsou založeny jak na použitých zdrojích tak i logických argumentech. Práce je originální autorské dílo, téma zpracovává komplexně, čtivě a analyticky, je logicky strukturováno, bez zbytečných duplicit informací. Vychází ze široké zdrojové právně-filosofické základny, názory různých autorů, dává diplomant často do kontrapozice a připojuje vlastní hodnocení.

Celkově mohu shrnout, že předložená diplomová práce naplňuje požadavky formální a obsahové, které jsou na tento typ práce kladené. Uvedené otázky nejsou výtky k textu práce či k autorovým závěrům, ale mají charakter námětů k diskuzi při obhajobě práce.

Práci proto **doporučuji k obhajobě** s navrhovaným hodnocením v případě úspěšné obhajoby stupněm „výborně“.

Otázky k obhajobě:

- 1) Mohl by se či měl by se český ústavodárce inspirovat v ústavněprávní úpravě některého ze zmiňovaných států?
- 2) Pokud autor jako jeden ze základních atributů demokratického právního státu stanovil zakotvení (nezměnitelnost) základních lidských práv, mohla by být dle jeho názoru za rozpornou považována novela LZPS č. 162/1998 Sb., jež prodloužila lhůtu v čl. 8 odst. 3 LZPS z původní 24 hodinové na 48 hodin? Nemohlo tím dojít k nepřipustnému zásahu do materiálního ohniska ústavnosti – tj. ke snížení dosažené úrovně ochrany práva na osobní svobodu? A bylo by takovým zásahem např. zavedení trestu smrti?
- 3) Je to, co bylo v ad hoc rovině shledáno nálezem ÚS 27/09 za „protijaderné“, v obecné rovině v pořádku? (viz text výše)

Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESES.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací.

JUDr. Jana Odehnalová, Ph.D.

KÚP ZČU Plzeň